

**2022-2030 M. TELŠIŲ REGIONO PLĖTROS PLANO
PAŽANGOS PRIEMONĖS Nr. LT028-05-01-02
SOCIALINIŲ PASLAUGŲ INFRASTRUKTŪROS IR PASLAUGŲ PLĖTRA
PAGRINDIMO APRAŠAS**

2023-10-30 Nr. PA-4
Pakeista 2024-03-14 Nr. PA-1
Pakeista 2024-06-26 Nr. PA-9
Pakeista 2024-08-20 Nr. PA-13
Pakeista 2025-03-31 Nr. PA-6
Pakeista 2026-03-16 Nr. PA-3

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

Regiono plėtros uždavinys (-iai)	Plėtoti socialinių paslaugų infrastruktūrą ir paslaugų įvairovę LT028-05-01 Užtikrinti socialinio būsto prieinamumą LT028-05-02
---	--

**II SKYRIUS
SITUACIJOS ANALIZĖ IR SIEKIAMAS POKYTIS**

Telšių regiono plėtros 2022–2030 m. plane identifikuota regiono plėtros problema – nepakankamas socialinių paslaugų prieinamumas ir kokybė, kylanti iš dviejų giluminių priežasčių:

1. Neužtikrinamas socialinio būsto tikslinėms grupėms prieinamumas.
2. Socialinės paslaugos neatitinka visų tikslinių grupių poreikių.

Šios giluminės priežastys bus sprendžiamos įgyvendinant pažangos priemonę „Socialinių paslaugų infrastruktūros ir paslaugų plėtra“.

Įgyvendinant pažangos priemonės veiklas pagal Regioninės pažangos priemonės Nr. 09-003-02-02-11 (RE) „Sumažinti pažeidžiamų visuomenės grupių gerovės teritorinius skirtumus“ finansavimo gaires, bus sprendžiamos šių tikslinių grupių problemos:

	Veikla	Tikslinės grupės
1	Socialinio būsto fondo asmenims su negalia ir gausioms šeimoms plėtra	1. Asmenys su negalia (turintys judėjimo ir (ar) psichikos ir (ar) proto ir (ar) regos negalią), kuriems reikalingas specialiai pritaikytas būstas (tikslinė grupė turi atitikti Būsto pritaikymo neįgaliesiems aprašo 3.1–3.4 papunkčiuose įvardytus asmenis); 2. gausios šeimos (kaip apibrėžta Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 2 punkte) 3. Asmenys, turintys intelekto ir (ar) psichikos negalią, socialinę riziką patiriantys ir socialiai pažeidžiami asmenys bei asmenys, kuriems nustatyti socialinių paslaugų poreikiai (išskyrus intelekto ir (ar) psichikos negalią turinčius asmenis), senyvo amžiaus asmenys
2	Socialinių paslaugų prieinamumo tikslinėms grupėms gerinimas Telšių regiono savivaldybėse	Asmenys, turintys intelekto ir (ar) psichikos negalią, socialinę riziką patiriantys ir socialiai pažeidžiami asmenys bei asmenys, kuriems nustatyti socialinių paslaugų poreikiai (išskyrus intelekto ir (ar) psichikos negalią turinčius asmenis), senyvo amžiaus asmenys
3.	Socialinių paslaugų infrastruktūros senyvo amžiaus asmenims modernizavimas ir plėtra Telšių regione	Senyvo amžiaus asmenys

Įgyvendinant pažangos priemonės veiklą „Socialinio būsto fondo plėtra“ bus sprendžiama Telšių regiono plėtros plane nurodyta regiono plėtros problema – „5. Nepakankamas socialinių paslaugų

prieinamumas ir kokybė“, kurios giluminė priežastis – „5.2 *Neužtikrinamas socialinio būsto prieinamumas tikslinėms grupėms*“ ir 5.1 *“Socialinės paslaugos neatitinka visų tikslinių grupių poreikių*“.

Su sprendžiamomis problemomis tiesiogiai susijusios tikslinės grupės:

1. neįgalieji, kuriems reikalingas specialiai pritaikytas būstas ir jų šeimų nariai bei gausios šeimos. Netiesiogiai su sprendžiama problema susijusi tikslinė grupė – asmenys, turintys teisę į paramą būstui išsinuomoti ir laukiantys eilėje, tačiau nesantys tikslinėje grupėje, kuriai taikoma parama (asmenys su negalia, kuriems reikalingas specialiai pritaikytas būstas ar gausios šeimos);
2. asmenys, turintys intelekto ir (ar) psichikos negalią;
3. socialinę riziką patiriantys ir socialiai pažeidžiami asmenys bei asmenys, kuriems nustatyti socialinių paslaugų poreikiai (išskyrus intelekto/psichikos negalią turinčius asmenis);

Socialinio būsto fondo plėtra. Padidinus savivaldybių socialinio būsto fondą, daugiau tikslinės grupės asmenų (neįgaliųjų ir gausių šeimų), bus aprūpinta socialiniu būstu. Sutrumpės laukimo eilėje socialiniam būstui išsinuomoti laikas tikslinės grupės asmenims, taip pat kitiems teisę į paramą būstui išsinuomoti turintiems asmenims.

Sprendžiama problema prisidės prie skurdo rizikos mažinimo ir mažins socialinę atskirtį. Vykdamas socialinio būsto fondo plėtrą savivaldybėse, bus įgyvendinama vaiko / šeimos ar asmens teisė į tinkamas gyvenimo sąlygas, didinama nepalankias gyvenimo sąlygas negalią turinčių asmenų su judėjimo, psichikos, proto ir (ar) regos negalia, kuriems reikalingas specialiai pritaikytas būstas, integracija, taip pat gausių šeimų integracija.

Atsižvelgiant į demografinės, socialines – ekonomines tendencijas įgyvendinant pažangos priemonę ir 5 metus baigus ją įgyvendinti, tikėtina, kad tiek neįgaliųjų, kuriems reikalingas specialiai pritaikytas būstas, tiek gausių šeimų ir kitų tikslinių grupių asmenų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, poreikis socialiniam būstui tik didės dėl išaugusių nekilnojamojo turto kainų ir kitų socialinių – ekonominių veiksnių.

Telšių regiono savivaldybių pateiktos statistikos analizė rodo socialinio būsto laukiančių asmenų eilėse socialiniam būstui išsinuomoti skaičiaus didėjimą 2018 – 2022 laikotarpiu daugumos skirtingų grupių sąrašuose, didžiausias augimas stebimas Telšių rajono savivaldybėje (plačiau – Plano dalis VIII. Socialinė sritis).

Asmenys, turintys teisę į paramą būstui išsinuomoti laukia jo per ilgai, laukimo eilėje trukmė yra vidutiniškai 6 metai (maksimali – 10 metų, minimali – 2 metai). Plačiau apie laukimo išsinuomoti socialinį būstą trukmę savivaldybėse – Plano dalis VIII. Socialinė sritis).

Socialinio būsto poreikio patenkinimo nuo jo laukiančiųjų skaičiaus vidurkis Telšių regione yra 59,4 procentai. Mažeikių rajono savivaldybėje šis procentas yra aukščiausias – 67 proc., Telšių rajono savivaldybėje – 57 procentai, Plungės rajono savivaldybėje – 52 procentai, Rietavo savivaldybėje – 48 procentai. Ši statistika rodo, kad problemos mastas savivaldybėse yra panašus ir didelis, prasčiausia situacija yra Rietavo savivaldybėje.

Telšių regiono savivaldybės 2022-2030 m. socialinio būsto fondo plėtros pažangos priemonę ES paramos lėšomis planuoja įgyvendinti turimų pastatų rekonstrukcijos ir nekilnojamojo turto įsijimo rinkoje būdais.

Mažeikių rajono savivaldybė socialinio būsto fondo plėtrą planuoja butų įsigijimo rinkoje būdu: pirs 11 butų (apie 630 m² gyvenamojo ploto), iš jų 2 butai planuojami neįgaliesiems ir 9 – gausioms šeimoms. Įsigytuose butuose bus atlikti remonto ir pritaikymo neįgaliesiems, kuriems reikalingas pritaikytas būstas bei gausioms šeimoms, darbai.

Investavimo būdas pasirinktas atsižvelgiant į tai, kad Mažeikių rajono savivaldybė neturi nei laisvų sklypų naujai statybai, nei rekonstrukcijai tinkamo pastato socialiniams būstams įrengti.

Plungės rajono savivaldybė socialinio būsto fondo plėtrą planuoja investuodama į pastato (Plungės technologijų ir verslo mokyklos bendrabutis), kapitalinį remontą, rekonstrukciją, jį pritaikant socialiniams būstams, įsigyjant įrangą ir baldus. Planuojama sutvarkyti apie 674 kv. m. pastato ploto, jame įrengiant 10 socialinių būstų. Vykdomos valstybės turto perdavimo Plungės rajono savivaldybei procedūros. Rekonstrukcijos techninis projektas nėra parengtas.

Investavimo būdas pasirinktas atsižvelgiant į tai, kad Plungės rajono savivaldybės nekilnojamo turto rinkoje parduodamų ir/ar nuomojamų būstų pasiūla yra nepakankama, o naujos statybos būdas įvertintas kaip žymiai brangesnis už rekonstrukcijas.

Rietavo savivaldybė socialinio būsto fondo plėtrą planuoja investuodama į nuosavybės teise valdomo pastato kapitalinį remontą. Rekonstravus dalį pastato, planuojama įrengti 12 butų (apie 808 m² gyvenamojo ploto, 1298 m² bendrojo ploto), iš jų 5 butai gausioms šeimoms ir 7 butai negalią turintiems asmenims. Techninis projektas pastato dalies kapitaliniam remontui yra parengtas.

Investavimo būdas pasirinktas atsižvelgiant į tai, kad Rietavo savivaldybės nekilnojamo turto rinkoje yra nepakankama parduodamų būstų ir/ar nuomos pasiūla, naujos statybos būdas būtų ženkliai brangesnis už kapitalinį remontą.

Telšių rajono savivaldybė socialinio būsto fondo plėtrą planuoja investuodama į nuosavybės teise valdomo pastato rekonstrukciją. Rekonstruojant pastatą, planuojama įrengti 21 butą, kurių bendras plotas –1239,3 m², iš jų – 12 butų gausioms šeimoms ir 9 – neįgaliesiems ir jų šeimoms. Pastato rekonstrukcijos techninis projektas parengtas.

Investavimo būdas pasirinktas atsižvelgiant į tai, kad nauja statyba būdas bei būstų įsigijimas rinkoje ir jų remontas, pritaikymas asmenims su negalia kainuotų taip pat brangiau nei turimo pastato rekonstrukcija.

Įgyvendinus socialinio būsto plėtos veiklą, Telšių regiono savivaldybių socialinio būsto fondas padidės 54 būstais ir apie 3405 m² gyvenamojo ploto iš viso, 25 negalią turintys asmenys ir 29 gausios šeimos bus aprūpintos socialiniu būstu. Preliminariai planuojamas naujų arba modernizuotų būstų talpumas –181 asmuo.

Pažangos priemonės veiklos įgyvendinimu socialinio būsto prieinamumo problema bus sprendžiama iš dalies. Socialiniu būstu bus aprūpinta dalis tikslinės grupės asmenų – 63 procentai eilėje laukiančių gausių šeimų ir 34 procentai negalią turinčių asmenų, kuriems reikalingas specialiai pritaikytas būstas.

Pažangos priemonės veiklos įgyvendinimas prisidės prie Regionų plėtos programoje nustatyto poveikio rodiklio „Socialinio būsto poreikio nuo tokią teisę turinčių asmenų (šeimų) skaičiaus patenkinimas“ procentais. Poveikio rodiklis nuo 59,4 procentų 2022 m. pagerės iki 61,2 procento 2029 metais. 2024 m. poveikio rodiklio pokytis neplanuojamas, nes tuo metu projektai dar nebus baigti įgyvendinti.

Pažangos priemonės veikla 1 Socialinio būsto fondo asmenims su negalia ir gausioms šeimoms plėtra“ apima kitus du veiksmus Plungės rajono savivaldybėje:

– **paslaugų asmenims, turintiems intelekto ir (ar) psichikos negalią plėtrą.** Planuojama plėtoti su užimtumu susijusių paslaugų infrastruktūrą – bus įsteigtos socialinės dirbtuvės (SD) ir dienos užimtumo centras (DUC) su 30 paslaugų vietų (10 – SD ir 20 – DUC).

SD bus ugdomi darbingo amžiaus asmenų, turinčių intelekto ir (ar) psichikos negalią, socialiniai ir darbiniai įgūdžiai, skatinamas jų savarankiškumas ir gyvenimas bendruomenėje ir, atsižvelgiant į asmenų individualius poreikius, užimtumas atviroje darbo rinkoje. Šių dirbtuvių veikla apims rankdarbių, papuošalų, suvenyrų, dekoracijų, atvirukų, įvairių žaislų ir kitos produkcijos gamybą, dovanų pakavimą. Asortimentas bus gaminamas atsižvelgiant į kalendorines šventes ir individualius užsakymus. Įgyvendinant projektą įrengiami dirbtuvių kabinetai, sandėliavimo, eksponavimo ir kt. patalpos.

DUC bus užtikrinamas kokybiškų socialinių paslaugų teikimas suaugusiems asmenims su proto ir (ar) psichine negalia, atsižvelgiant į asmenų poreikius, gerinant jų gyvenimo kokybę bei užtikrinant socialinę integraciją. Planuojama, kad DUC bus teikiamos kasdieninio gyvenimo įgūdžių ugdymo, laisvalaikio organizavimo, darbinių įgūdžių ugdymo ir kt. paslaugos. Įgyvendinant projektą numatoma įrengti kasdienio gyvenimo ir darbinių įgūdžių ugdymo klases, maisto gaminimo patalpas, kompiuterinio raštingumo klasę, sportinių užsiėmimų patalpą, kabinetus specialistams (socialiniams darbuotojams, psichologui), renginių salę, poilsio patalpas ir kitas patalpas, būtinas DUC veiklai vykdyti.

Tikslus patalpų poreikis ir reikalingi plotai bus nustatyti rengiant investicijų projektą ir techninį projektą, atsižvelgiant į veiklos specifiką, funkcinis reikalavimus bei galimus technologinius ir inžinerinius sprendimus. Šių etapų metu bus atliekama detali analizė, įvertinamos alternatyvos ir

parenkami optimalūs sprendimai, užtikrinantys efektyvų erdvės išnaudojimą bei atitiktį nustatytiems tikslams.

– **paslaugų socialinę riziką patiriantiems ir socialiai pažeidžiamiems asmenims bei asmenims, kuriems nustatyti socialinių paslaugų poreikiai** (išskyrus intelekto ir (ar) psichikos negalią turinčius asmenis) **infrastruktūros plėtrą** - bus įkurtas 10 paslaugų vietų dienos centras socialinės priežiūros paslaugoms senyvo amžiaus žmonėms teikti. Įkūrus dienos centrą senyvo amžiaus socialinę riziką patiriantiems, socialiai pažeidžiamiems asmenims, bus pagerintas dienos socialinės priežiūros paslaugų prieinamumas šiai tikslinei grupei. Dienos centro tikslas – senyvo amžiaus asmenų, jaučiančių socialinę atskirtį, stokojančių socialinių įgūdžių, adaptacijos skatinimas bei integravimas į Plungės bendruomenę.

Sprendžiama problema prisidės prie skurdo rizikos mažinimo ir mažins socialinę atskirtį. Atsižvelgiant į demografines, socialines – ekonomines tendencijas, įgyvendinant pažangos priemonę ir 5 metus baigus ją įgyvendinti, tikslinės grupės poreikiai išliks nesumažėję: dienos centro paslaugų senyvo amžiaus asmenims aktualumas yra ir bus augantis dėl didėjančio senjorų skaičiaus ir lėto gyventojų socialinės – ekonominės padėties gerėjimo šalyje.

Platesnė informacija apie tai pateikta šio pagrindimo aprašo pažangos priemonės veiklos „Socialinių paslaugų prieinamumo tikslinėms grupėms gerinimas Telšių regiono savivaldybėse“ aprašyme (žemiau).

Įgyvendinant pažangos priemonės veiklą „**Socialinių paslaugų prieinamumo tikslinėms grupėms gerinimas Telšių regiono savivaldybėse**“, bus sprendžiama Telšių regiono plėtros plane nurodyta regiono plėtros problema – „5. Nepakankamas socialinių paslaugų prieinamumas ir kokybė“ ir jos giluminė priežastis – „5.1 Socialinės paslaugos neatitinka visų tikslinių grupių poreikių“.

Problema ir jos giluminė priežastis bus sprendžiama vykdant socialinių paslaugų infrastruktūros modernizavimą ir plėtrą šioms tikslinėms grupėms:

1. asmenims, turintiems intelekto ir (ar) psichikos negalią;
2. socialinę riziką patiriantiems ir socialiai pažeidžiamiems asmenims bei asmenims, kuriems nustatyti socialinių paslaugų poreikiai (išskyrus intelekto/psichikos negalią turinčius asmenis);

1. **Paslaugos asmenims, turintiems intelekto ir (ar) psichikos negalią.** Socialinių paslaugų infrastruktūros asmenims, turintiems intelekto ir (ar) psichikos negalią modernizavimas ir plėtra yra būtina siekiant pagerinti socialinių paslaugų prieinamumą asmenims, turintiems intelekto ir (ar) psichikos negalią, įgyvendinant institucinės globos pertvarką, kuriai prioritetą teikiamas valstybės mastu. Geresnis socialinių paslaugų prieinamumas patenkins tikslinės grupės asmenų savarankiško gyvenimo įgūdžių ugdymo poreikius, pagerins jų įsitraukimo į bendruomenės gyvenimą sąlygas. Sprendžiama problema netiesiogiai darys pozityvų poveikį šių asmenų šeimos narių, artimųjų, prižiūrinčių intelekto ir (ar) psichikos negalią turinčius asmenis, poreikiams, pagerins jų galimybes visaverčiai dalyvauti darbo rinkoje, sumažins gyvenimiškų iššūkių.

Paslaugų, reikalingų institucinės globos pertvarkai, infrastruktūros modernizavimui ir plėtrai įgyvendinti Telšių regiono savivaldybės yra parengusios individualius dokumentus – Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų Telšių regiono žemėlapius¹ (toliau – Žemėlapis), kuriuose išanalizuota aktuali informacija ir suplanuoti infrastruktūros plėtros sprendimai, reikalingi įgyvendinti perėjimą nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų asmenims, turintiems intelekto ir (ar) psichikos negalią.

Paslaugų infrastruktūros modernizavimo ir plėtros institucinės globos pertvarkai įgyvendinti poreikio pagrindimas yra parengtas remiantis Žemėlapio ir savivaldybių administracijų pateikta informacija.

Telšių regione iš viso yra 1102 intelekto ir (ar) psichikos negalią turintys asmenys (tikslinė grupė), kurie nėra socialinės globos namų gyventojai. Duomenys pagal savivaldybes : Mažeikių rajono savivaldybėje – 467, Plungės rajono savivaldybėje – 250 (atėmus savivaldybėje veikiančių Stonaičių

¹ <https://pertvarka.lt/wp-content/uploads/2021/11/Telsiu-regiono-zemelapis.pdf>

socialinės globos namų 106 gyventojus), Rietavo savivaldybėje – 59, Telšių rajono savivaldybėje – 326 (atėmus savivaldybėje veikiančių Dūseikių socialinės globos namų 135 gyventojus).

Žemėlapiro duomenimis, socialinės priežiūros paslaugomis naudojasi tik ypatingai maža tikslinės grupės asmenų dalis: apgyvendinimu savarankiško gyvenimo namuose naudojasi tik 5,1 proc. Rietavo savivaldybės, 15,3 proc. Telšių rajono savivaldybės tikslinės grupės asmenų, Mažeikių ir Plungės rajono savivaldybėse šios paslaugos nėra; apgyvendinimu apsaugotame būste naudojasi 2,1 procento Mažeikių rajono, 1,2 procento Plungės rajono, 4,6 procento Telšių rajono savivaldybių tikslinės grupės asmenų, Rietavo savivaldybėje šios paslaugos nėra.

Ši statistika rodo, kad regione 1102 asmenys yra globojami artimųjų ir jų poreikiai visų rūšių paslaugoms gauti yra nepatenkinami dėl jų trūkumo. Didžioji dauguma šių asmenų gyvena namuose su savo artimaisiais ir nedalyvauja socialinių paslaugų sistemoje – nėra ugdomi šių asmenų savarankiško gyvenimo įgūdžiai dėl ko asmenys mažai įsitraukia į bendruomenės gyvenimą, kitas gyvenimui svarbias sritis – užimtumą, sveikatos sritį, kultūrinį gyvenimą ir kt. Tuo tarpu artimieji, nuolatos prižiūrėdami negalią turinčius asmenis, negali ar pilnai negali dalyvauti darbo rinkoje, susiduria su kitais psichologiniais, darbo ir šeimos išipareigojimų derinimo iššūkiais. Neišsprendus šių problemų ir laiku nesuteikus individualių paslaugų, ateityje šiai daliai asmenų gali kilti ilgalaikės globos institucijoje poreikis.

Telšių regione šiuo metu veikia 2 socialinės globos įstaigos asmenims, turintiems intelekto ir (ar) psichikos negalią – Telšių rajono Dūseikių socialinės globos namai ir Plungės rajono Stonaičių socialinės globos namai (*kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina SADM*). Juose gyvena 213 ir 153 gyventojai atitinkamai, iš viso 366 asmenys. Šių socialinės globos įstaigų darbingo amžiaus gyventojų individualių poreikių vertinimas parodė, kad nemažai asmenų daliai reikalingos paslaugos ne institucijoje, jie galėtų naudotis apgyvendinimo apsaugotame būste ar savarankiško gyvenimo namuose paslaugomis. Todėl būtina tokių paslaugų plėtra.

Telšių regiono savivaldybės identifikavo asmenų, kurie šiuo metu nedalyvauja socialinių paslaugų sistemoje poreikius trimis pagrindiniais pjuviais – apgyvendinimo, užimtumo ir laikino atokvėpio paslaugų. Duomenys rodo, kad Telšių regiono bendruomenėse šiuo metu gyvena mažiausiai 288 asmenys, kurie nedalyvauja socialinių paslaugų sistemoje, tačiau jiems yra reikalingos socialinės paslaugos. Mažiausiai 50 šeimų yra reikalingos laikino atokvėpio paslaugos, 51 – apgyvendinimo, per 160 – dienos užimtumo.

Asmenų, turinčių intelekto ir (ar) psichikos negalią padėčiai pagerinti Telšių regione būtina plėsti ne tik alternatyvias ir prevencines institucinei globai paslaugas, tačiau ir skatinti jų informacinį prieinamumą, plėtoti atvejo vadybą, skatinti socialinio darbo plėtrą, kad būtų suteikta savalaikė pagalba ir ugdomas asmenų bei jų artimųjų savarankiškas gyvenimas ir įtrauktis į bendruomenę.

Kaip nurodoma Žemėlapyje, I-ajame žmonių su negalia globos deinstitutionalizacijos etape (toliau – DI), kuris apima 2014-2023 m., Telšių regione yra suplanuota ir įgyvendinta veiksmų, reikalingų pasirengti žmonių turinčių negalią institucinės globos pertvarkai.

Įgyvendinant projektus, skirtus tvaraus perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų sąlygoms sukurti, plėtojant bendruomenines paslaugas, išbandytos naujos alternatyvios institucinei globai paslaugos suaugusiems asmenims su negalia: apgyvendinimas apsaugotame būste, laikino atokvėpio paslauga, įdarbinimas su pagalba, pagalba priimant sprendimus, socialinės dirbtuvės.

II-ajame žmonių su negalia globos de-institutionalizacijos (DI) etape, kuris apima 2024 – 2030 m. laikotarpį, Telšių regiono savivaldybės planuoja šių trūkstamų socialinių paslaugų plėtrą:

1. Su apgyvendinimu susijusios paslaugos – apsaugotas būstas (AB), grupinio gyvenimo namai (GGN);
2. Su užimtumu susijusios paslaugos – Socialinės dirbtuvės (SD), dienos užimtumo centrai (DUC);
3. Specializuoti slaugos ir socialinės globos namai;
4. Paslaugos vaikams.

Su apgyvendinimu susijusios paslaugos – apsaugotas būstas (AB) ir grupinio gyvenimo namai (GGN)

Apsaugotas būstas (AB) – viena iš prioritetinių su apgyvendinimu susijusių paslaugų.

Telšių regione įgyvendinant NRD koordinuojamą projektą „Nuo globos link galimybių: bendruomeninių paslaugų plėtra“ 2022 m. viduryje buvo nuomojama 18 apsaugotų būstų, kuriuose apsigyvendinti 28 asmenys. Mažeikių rajono savivaldybėje apsaugoto būsto paslaugomis naudojami 10 asmenų (8 būstai), Plungės r. savivaldybėje 3 asmenys (2 būstai) ir Telšių rajono savivaldybėje – 15 asmenų (8 būstai). Projekto įgyvendinimo terminas baigėsi 2023 m. balandžio 30 d., savivaldybės yra įsipareigojusios tęsti projekto metu išnuomotų apsaugotų būstų nuomą savo biudžetų lėšomis.

Įvertinus NRD koordinuojamo projekto patirtis, taip pat savivaldybėms atlikus su apgyvendinimu susijusių paslaugų poreikio vertinimą², galima daryti išvadą, kad apsaugoto būsto plėtros poreikis yra didelis.

Įvertinus apsaugoto būsto paslaugos poreikį, Mažeikių rajono savivaldybėje I-ajame DI etape kuriamos 9 paslaugų vietos (įsigyti 3 AB), II-ajame DI etape planuojama įsteigti 5 apsaugotus būstus (investuojant į butų pirkimą) ir sukurti 15 vietų paslaugoms teikti.

Plungės rajono ir Rietavo savivaldybės apsaugoto būsto plėtros pirmajame DI etape neįgyvendino.

Plungės rajono savivaldybė planuoja įsteigti 5 apsaugotus būstus (investuojant į butų pirkimą), sukuriant 10 vietų paslaugoms teikti.

Rietavo savivaldybė planuoja įsteigti 1 apsaugotą būstą (investuojant į buto pirkimą), sukuriant 2 vietas paslaugoms teikti.

Telšių rajono savivaldybė apsaugoto būsto paslaugų vietų steigti neplanuoja, atsižvelgiant į tai, kad I-ojo etapo metu savivaldybė įgyvendino AB plėtrą, įsteigdama iš viso 24 paslaugų vietas: iš I-ojo etapo lėšų nupirkti 3 butai (9 vietos); 3 butai panaudos būdu perduoti NVO (4 vietos), 6 butai nuomojami užtikrinant NRD koordinuojamo projekto „Nuo globos link galimybių: bendruomeninių paslaugų plėtra“ tęstinumą (11 vietų).

Apibendrinant, Telšių regiono savivaldybių planuojamos veiklos apsaugoto būsto paslaugų vietoms sukurti visa apimtimi atitinka Žemėlapyje numatytą sukurti infrastruktūrą. Regione per I ir II DI etapą iš viso bus sukurta 60 paslaugų vietų apsaugotuose būstuose.

Padidinus apsaugoto būsto paslaugų vietų skaičių asmenims, turintiems intelekto ir (ar) psichikos negalią, daugiau jų turės galimybę gyventi savarankiškai, bus sudarytos prielaidos mažinti stacionariose socialinės globos įstaigose gyvenančių asmenų skaičiaus mažėjimui. Tai padės įgyvendinti perėjimą nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų intelekto ir (ar) psichikos negalią turintiems asmenims.

Grupinio gyvenimo namai (GGN)

Plungės r. savivaldybė I-ame DI etape įgyvendina 2 GGN plėtrą (20 paslaugų vietų iki 2023 m. pabaigos), dar vieno GGN (10 vietų) steigimas planuojamas II-ame DI etape (2022-2030 m. ES investicijų programavimo laikotarpiu), iš viso Plungės rajono savivaldybėje bus sukurta 30 paslaugų vietų GGN.

Rietavo savivaldybė I-ame DI etape įgyvendina 1 GGN plėtrą, baigiamas įrengti 10 vietų GGN. II etape plėsti GGN neplanuojama.

Mažeikių rajono savivaldybė II DI etape planuoja įsteigti 1 GGN (10 vietų). I-ame DI etape GGN plėtra nebuvo įgyvendinta.

Telšių rajono savivaldybėje veikia 1 GGN (10 vietų, įsteigti Dūseikių socialinės globos namų). 2023 m. pabaigoje bus baigti įrengti dar 2 GGN (iš I etapo). Taip pat savivaldybėje veikia privatus GGN paslaugos teikėjas VšĮ „Gyvenk kartu“, turintis 8 paslaugų vietas. Įgyvendinus DI II etapą iš viso Telšių rajono savivaldybėje bus veikiančios 38 paslaugų vietos GGN.

II-ajame žmonių su negalia globos DI etape iš viso Telšių regione planuojama įsteigti 20 paslaugų vietų grupinio gyvenimo namuose: po 10 apgyvendinimo vietų Mažeikių rajono savivaldybės GGN (nauja statyba) ir Plungės rajono savivaldybės GGN (rekonstrukcija).

Įgyvendinus I ir II DI etapą, Telšių regione iš viso bus veikiančių 88 GGN paslaugų vietų (9 GGN).

Įgyvendinus abu DI etapus, regione bus įsteigtos 148 apgyvendinimo paslaugų vietos (60 paslaugų vietų apsaugotame būste ir 88 paslaugų vietos grupinio gyvenimo namuose). Regione

² <https://pertvarka.lt/dokumentai/intitucines-globos-pertvarkos-regioniniai-zemelapiai/>

plėtos plano pažangos priemonėje planuojamos apgyvendinimo paslaugų vietų steigimo veiklos visa apimtimi atitinka Žemėlapyje numatytą sukurti infrastruktūrą.

Padidinus GGN paslaugų vietų skaičių asmenims, turintiems intelekto ir (ar) psichikos negalią, daugiau jų turės galimybę gyventi savarankiškai, bus sudarytos prielaidos mažinti stacionariose socialinės globos įstaigose gyvenančių asmenų skaičių. Tai padės įgyvendinti perėjimą nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų intelekto ir (ar) psichikos negalią turintiems asmenims.

Su užimtumu susijusios paslaugos – socialinės dirbtuvės (SD), dienos užimtumo centrai (DUC).

Mažeikių r. savivaldybė iš I-ojo etapo lėšų steigia 1 SD ir 1 DUC/SD, kuriose bus 30 paslaugų vietų (iki 2023 m. pabaigos). II-ame etape užimtumo paslaugų plėtra nenumatyta.

Plungės r. savivaldybė 1 DUC/SD su 30 paslaugų vietų (10 – SD ir 20 – DUC) planuoja įsteigti II DI etape, perkeliant pirmajame DI etape neįgyvendintą projektą.

Rietavo savivaldybė I-ajame etape baigia įsteigti 1 DUC/SD, kuriose bus 20 paslaugų vietų. II-ame DI etape užimtumo paslaugų plėtra nenumatyta.

Telšių rajono savivaldybėje veikia I-ajame etape įsteigti 1 SD ir 1 DUC (po 20 paslaugų vietų, iš viso 40), taip pat 2023 m. pabaigoje bus baigtas 1 SD (20 vietų, centras „Viltis“) ir 1 DUC (60 vietų, centras „Viltis“), iš viso 120 užimtumo paslaugų vietų.

Įgyvendinant Žemėlapyje numatytą užimtumo paslaugų plėtos veiklą, įgyvendinus I ir II DI etapą, Telšių regione bus sukurta 200 užimtumo paslaugų vietų (Mažeikių r. sav. – 30, Plungės r. sav. – 30, Rietavo sav. – 20, Telšių raj. sav. – 120). Regiono plėtos plano pažangos priemonėje planuojamos užimtumo paslaugų vietų steigimo veiklos visa apimtimi atitinka Žemėlapyje numatytą sukurti infrastruktūrą naujai nustatyta apimtimi.

Užimtumo paslaugų plėtra pagerins intelekto ir (ar) psichikos negalią turinčių asmenų bei jų šeimos narių padėtį, sudarys sąlygas šių asmenų savarankiško gyvenimo įgūdžiams ugdyti, daugiau įsitraukti į bendruomenės gyvenimą, dalyvaujant socialinių paslaugų sistemoje.

Specializuoti slaugos ir socialinės globos namai

Remiantis Žemėlapio informacija, Telšių regione šiuo metu veikia 2 socialinės globos įstaigos, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina SADM: Dūseikių socialinės globos namai ir Stonaičių socialinės globos namai. Dūseikių SGN gyvena 213 gyventojų, Stonaičių SGN – 153, iš viso 366 asmenys.

Apibendrinant Telšių regione veikiančių socialinių globos namų situaciją, 2021m. pabaigoje šiose įstaigose gyveno 66 proc. darbingo amžiaus asmenų su negalia. 18 proc. šių asmenų (43) buvo nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis. 34 proc. įstaigų gyventojų buvo senyvo amžiaus asmenys, iš kurių – 25 proc. (31) nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis.

Dūseikių SGN, įvertinę darbingo amžiaus gyventojų individualius poreikius nustatė, kad 72 asmenims yra reikalinga specializuota slauga ir socialinė globa, 62 – apgyvendinimas grupinio gyvenimo namuose, 2 – apgyvendinimas apsaugotame būste.

Stonaičių SGN 22 darbingo amžiaus gyventojams reikalinga specializuota slauga ir socialinė globa, 76 – apgyvendinimas grupinio gyvenimo namuose, 8 – apgyvendinimas apsaugotame būste.

Įgyvendinant deinstitutionalizaciją, asmenims bus teikiamos jų individualius poreikius atitinkančios paslaugos grupinio gyvenimo namuose, apsaugotuose būstuose, specializuotose slaugos ir socialinės globos įstaigose.

Planuojama, kad ilgainiui specializuotos slaugos ir socialinės globos paslaugos suaugusiems asmenims, turintiems psichikos ir intelekto negalią, bus teikiamos Stonaičių SGN (40 vietų) ir Telšių centre "Viltis", kuriame Telšių rajono savivaldybė, įgyvendindama II-ąjį DI etapą planuoja įsteigti 40 specializuotos slaugos ir socialinės globos vietų Telšių mieste, investuodama į pastato, esančio adresu Kauno g. 9A, Telšiuose rekonstrukciją (techninis projektas parengtas).

Specializuotos socialinės globos ir slaugos paslaugos Telšių regione bus teikiamos iš viso 80-iai asmenų. *Planuojamos specializuotų slaugos ir socialinės globos namų steigimo veiklos visa apimtimi atitinka Žemėlapyje numatytą sukurti infrastruktūrą.*

Paslaugos vaikams.

Telšių regiono plėtros plano dalyje VIII. SOCIALINĖ SRITIS yra išanalizuota Telšių regiono vaikų su negalia statistika, kuri rodo, kad vaikų su negalia skaičius regione didėjo, iš jų vaikų su sunkia negalia dalis taip pat didėjo.

*Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis*³, pagrindinė vaikų negalios priežastis – psichikos ir elgesio sutrikimai, įgimtos formavimosi ydos, deformacijos ir chromosomų anomalijos bei nervų sistemos ligos. Apibendrinant galima teigti, kad vaikų, turinčių negalią ir vaikų, turinčių proto ir psichikos negalią skaičiaus didėjimo tendencijos yra susijusios ir tiesiogiai proporcingos.

Telšių regiono plėtros plano dalyje VIII. SOCIALINĖ SRITIS išanalizuota vaikų, sergančių proto ir psichikos ligomis (F70-F79, F20-F29) Telšių regione statistika (Higienos instituto duomenys) ir socialinių paslaugų jiems teikimas savivaldybėse.

Socialinių paslaugų vaikams, turintiems intelekto ir psichikos negalią teikimas Telšių regione yra nepakankamas, paslaugų skaičiaus didėjimas regione žymiai atsilieka nuo šių paslaugų skaičiaus augimo vidutiniškai šalyje.

Telšių rajono savivaldybėje planuojama įsteigti 1 kompleksinių paslaugų centrą vaikams, turintiems intelekto ir (ar) psichikos negalią ir jų šeimoms (40 paslaugų vietų). Centrą įsteigti planuojama investuojant į Telšių rajono savivaldybei priklausančio pastato rekonstrukciją.

Planuojamas kompleksinių paslaugų centro vaikams, turintiems intelekto ir (ar) psichikos negalią ir jų šeimoms steigimas visa apimtimi atitinka Žemėlapyje numatytą sukurti infrastruktūrą naujai nustatyta apimtimi.

Padidinus socialinių paslaugų rūšių ir paslaugų vietų skaičių asmenims, turintiems intelekto ir (ar) psichikos negalią, daugiau jų turės galimybę gyventi savarankiškai, turės platesnes užimtumo galimybes, bus ugdomi šių žmonių savarankiško gyvenimo įgūdžiai, didinamas jų įsitraukimas į bendruomenės gyvenimą. Bus pagerintos intelekto ir (ar) psichikos negalią turinčių asmenų šeimoms narių, juos prižiūrinčių artimųjų gyvenimo sąlygos, galimybės derinti šeimos ir darbo įsipareigojimus. Bus sudarytos prielaidos mažinti stacionariuose socialinės globos įstaigose gyvenančių asmenų skaičių. Tai padės įgyvendinti perėjimą nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų asmenims, turintiems intelekto ir (ar) psichikos negalią.

Veiklų, skirtų paslaugų, reikalingų institucinės globos pertvarkai įgyvendinti, infrastruktūros modernizavimui ir plėtrai, įgyvendinimas prisidės prie Regionų plėtros programoje nustatyto poveikio rodiklio „Socialines paslaugas gaunančių tikslinės grupės asmenų dalis nuo bendro su skurdo rizika ar socialine atskirtimi susiduriančių gyventojų skaičiaus (procentai)“ siekimo.

2. Paslaugos socialinę riziką patiriantiems ir socialiai pažeidžiamiems asmenims bei asmenims, kuriems nustatyti socialinių paslaugų poreikiai (išskyrus intelekto ir (ar) psichikos negalią turinčius asmenis). Socialinių paslaugų infrastruktūros socialinę riziką patiriantiems ir socialiai pažeidžiamiems asmenims bei asmenims, kuriems nustatyti socialinių paslaugų poreikiai, modernizavimas ir plėtra yra būtina sprendžiant paslaugų šiai tikslinei grupei prieinamumo problemas.

Pažangos priemonės veiklos poreikį pagrindžianti informacija pateikta Telšių regiono plėtros plano dalyje VIII. SOCIALINĖ SRITIS.

Bus padidinta šios tikslinės grupės asmenų socialinė gerovė, sprendžiama Telšių regiono plėtros plane nurodyta regiono plėtros problema „5. Nepakankamas socialinių paslaugų prieinamumas ir kokybė“ ir jos giluminė priežastis „5.1 Socialinės paslaugos neatitinka visų tikslinių grupių poreikių“.

Įgyvendinus nestacionarių socialinių paslaugų infrastruktūros modernizavimą ir plėtrą, socialinę riziką patiriantys ir socialiai pažeidžiami asmenys bei asmenys, kuriems nustatyti socialinių paslaugų poreikiai, turės platesnes jiems reikalingų paslaugų galimybes naujoje ar modernizuotoje socialinės rūpybos infrastruktūroje, pagerės paslaugų prieinamumas šioms tikslinėms grupėms.

Mažeikių rajono ir Rietavo savivaldybėse sukurtuose atviruosiuose jaunimo centruose, jų inovacijų erdvėse, atvirose jaunimo erdvėse bus teikiamos socializacijos, laisvalaikio užimtumo, sociokultūrinės paslaugos, kurios ypatingai svarbios mažiau galimybių turintiems jaunuoliams. Jie

³ <https://socmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/socialine-integracija/asmenu-su-negalia-itrauktis/statistika-2>

turės galimybę bendrauti, ugdyti socialinius įgūdžius, kūrybiškumą, įsitraukti į bendruomeninius ir visuomeninius procesus, tobulėti, ugdyti verslumą ir darbo rinkai reikalingus įgūdžius. Bus sukurtos sąlygos atvirajam ir mobiliam darbui su jaunimu.

Įgyvendinant veiklą, bus vykdoma atvirųjų jaunimo centrų ir erdvių plėtra, atliekamas patalpų remontas Mažeikių rajono savivaldybės Viekšnių miestelyje adresu Bažnyčios g. 15A, Židikų miestelyje adresu M. Pečkauskaitės g. 28, Mažeikių mieste adresu Pavenčių g. 2, pritaikant jas atvirųjų jaunimo centrų veiklai. Bus įsigyta inovatyvi technologinė įranga, lankytojai turės galimybę su ja susipažinti ir išmokti naudotis. Bus įsigyta neįgaliesiems pritaikyta transporto priemonė, skirta išvykstamiesiems užsiėmimams organizuoti, vaikams į jaunimo centrus Viekšniuose ir Židikuose vežioti.

Rietavo savivaldybėje bus vykdoma atvirojo darbo su jaunimu infrastruktūros plėtra: pritaikomos, įrengiamos patalpos atvirosioms jaunimo erdvėms Tverų miestelyje (apie 52 m²) ir atvirajam jaunimo centrui Rietavo mieste (Ivinskio g. 5, apie 74 m² ir 620 m² ploto) įkurti, bus įsigyjama biuro technika, baldai, įranga jaunimo užimtumui organizuoti.

Veiklos pagal šią pažangos priemonę įgyvendinimas prisidės prie Regionų plėtros programoje nustatyto poveikio rodiklio „Socialines paslaugas gaunančių tikslinės grupės asmenų dalis nuo bendro su skurdo rizika ar socialine atskirtimi susiduriančių gyventojų skaičiaus (procentai)“ siekimo.

Įgyvendinant pažangos priemonės veiklą 3. „Socialinių paslaugų infrastruktūros senyvo amžiaus asmenims modernizavimas ir plėtra Telšių regione“ bus sprendžiama Telšių regiono plėtros plane nurodyta regiono plėtros problema – „5. Nepakankamas socialinių paslaugų prieinamumas ir kokybė“ ir jos giluminė priežastis – „5.1 Socialinės paslaugos neatitinka visų tikslinių grupių poreikių“.

3. Problema ir jos giluminė priežastis bus sprendžiama vykdant socialinių paslaugų infrastruktūros modernizavimą ir plėtrą senyvo amžiaus asmenims.

Paslaugos senyvo amžiaus asmenims. Įgyvendinant socialinių paslaugų įstaigų senyvo amžiaus asmenims infrastruktūros modernizavimą ir plėtrą, bus sprendžiamos paslaugų senyvo amžiaus asmenims problemos. Tiesiogiai su sprendžiama problema susijusi tikslinė grupė yra senyvo amžiaus asmenys, netiesiogiai susiję jų šeimos nariai, artimieji.

Pažangos priemonės veiklos poreikį pagrindžianti informacija pateikta Telšių regiono plėtros plano dalyje VIII. SOCIALINĖ SRITIS.

Įgyvendinant veiklą, bus padidinta senyvo amžiaus asmenų socialinė gerovė, sprendžiama Telšių regiono plėtros plane nurodyta regiono plėtros problema „5. Nepakankamas socialinių paslaugų prieinamumas ir kokybė“ ir jos giluminė priežastis „5.1 Socialinės paslaugos neatitinka visų tikslinių grupių poreikių“.

Įgyvendinant socialinių paslaugų įstaigų senyvo amžiaus asmenims infrastruktūros plėtrą, bus įsteigtas Plinkšių globos namų filialas, atlikus kapitalinį 623 kv. m ploto pastato remontą Mažeikių rajono Šerkšnėnų kaime, adresu Vyšnių g. 4. Pastatas savivaldybei priklauso nuosavybės teise. Bus atliktas pastato kapitalinis remontas perplanuojant, įrengiant liftą (parengus techninį ir darbo projektą), taip pat bus įsigyta reikalinga įranga, baldai, neįgaliesiems pritaikyta transporto priemonė. Įgyvendinus projektą, bus padidintas socialinės rūpybos infrastruktūros talpumas, pagerintas ilgalaikės ir trumpalaikės socialinės globos paslaugų prieinamumas.

Esama Mažeikių rajono Plinkšių globos namų infrastruktūra bus modernizuojama, atliekamas paprastas remontas, patalpose bus sukurta skaitmeninė, technologinė ir inžinerinė infrastruktūra, pritaikyta Alzheimerio liga, senatvine demencija sergantiems, negalią turintiems senyvo amžiaus asmenims. Bus pritaikytos skaitmeninės, technologinės, inžinerinės ir kitos paslaugų infrastruktūros inovacijos, leidžiančios pagerinti tikslinių grupių asmenų savarankiškumą ir gyvenimo kokybę. Plinkšių globos namų patalpose bus pagerintos gyvenimo sąlygos senyvo amžiaus asmenims.

Telšių rajono senelių globos namai bus pritaikomi senelių globos namų veiklai vykdyti, infrastruktūra bus modernizuota, pritaikyta asmenims su specialiaisiais poreikiais, bus užtikrintas čia gyvenančių asmenų, turinčių judėjimo negalią, mobilumas bei saugus ir kokybiškas kasdieninis gyvenimas.

Atsižvelgiant į visuomenės senėjimo tendenciją, įgyvendinant pažangos priemonę ir 5 metus baigus ją įgyvendinti, tikėtina, kad tikslinės grupės poreikiai bus augantys, didėjant senyvo amžiaus gyventojų skaičiui regione. Socialinės priežiūros ir socialinės globos paslaugų senyvo amžiaus asmenims poreikis bus nemažėjantis.

Veiklos pagal šią pažangos priemonę įgyvendinimas prisidės prie Regionų plėtros programoje nustatyto poveikio rodiklio „Socialines paslaugas gaunančių tikslinės grupės asmenų dalis nuo bendro su skurdo rizika ar socialine atskirtimi susiduriančių gyventojų skaičiaus (procentai)“ siekimo.

III SKYRIUS

PAŽANGOS PRIEMONĖS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA

Pažangos priemonė įgyvendinama keturių Telšių regiono savivaldybių teritorijoje – Mažeikių, Plungės, Telšių rajono savivaldybių ir Rietavo savivaldybės.

IV SKYRIUS

PAŽANGOS PRIEMONĖS VEIKLOS, PROJEKTŲ VYKDYTOJAI IR PARTNERIAI

Pažangos priemonės veiklos:

1. Socialinio būsto fondo asmenims su negalia ir gausioms šeimoms plėtra.
2. Socialinių paslaugų prieinamumo tikslinėms grupėms gerinimas Telšių regiono savivaldybėse.
3. Socialinių paslaugų infrastruktūros senyvo amžiaus asmenims modernizavimas ir plėtra Telšių regione

Veiklos siejasi su 2022–2030 m. Telšių regiono plėtros plane numatyta 5 problemos „Nepakankamas socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas ir kokybė“ giluminėmis priežastimis „1. Socialinės paslaugos neatitinka visų tikslinių grupių poreikių“ ir „2. Neužtikrinamas socialinio būsto tikslinėms grupėms prieinamumas“.

Galimi pareiškėjai – savivaldybių administracijos, nes pagal Lietuvos Respublikos Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnį socialinių paslaugų teikimo užtikrinimas yra savarankiškoji savivaldybių funkcija.

Galimi partneriai – Telšių regiono socialines paslaugas teikiančios įstaigos, nevyriausybinės organizacijos, savivaldybių vidurinio ugdymo programas įgyvendinančios biudžetinės įstaigos, atvirieji jaunimo centrai ir kitos atvirąjį darbą su jaunimu vykdančios įstaigos ir organizacijos.

Veiklai „Socialinio būsto fondo plėtra“ įgyvendinti netaikomas viešojo ir privataus sektorių partnerystės būdas, nes bendra visų Telšių regiono savivaldybių planuojamų projektų vertė (6 126 024 Eur) neatitinka reikalavimo investicijų dydžiui, kuris turi būti ne mažesnis kaip 7 milijonai eurų.

V SKYRIUS

PAŽANGOS PRIEMONĖS PROJEKTŲ ATRANKA

Projektų atranka bus organizuojama regioninio planavimo būdu, kuris taikomas projektams, kuriais įgyvendinamos Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytos funkcijos ir veiklos, kurie priskirtini valstybės ar savivaldybių institucijoms ar įstaigoms ar jų kontroliuojamiems juridiniams asmenims ir kuriais tiesiogiai prisidedama prie pažangos priemonės įgyvendinimo ir joje numatytų rezultatų pasiekimo, vadovaujantis Strateginio valdymo metodikos 135 punkto nuostatomis.

VI SKYRIUS

PAŽANGOS PRIEMONĖS PRISIDĖJIMAS PRIE HORIZONTALIŲJŲ PRINCIPŲ ĮGYVENDINIMO

Lentelė Nr. 1

Eil. Nr.	Horizontalieji principai (toliau – HP)	Informacija apie pažangos priemonės prisidėjimą prie HP
1.	Darnaus vystymosi	Pagal priemonę rengiamuose ir įgyvendinamuose projektuose negalės būti numatyta veiksmų, kurie turėtų neigiamą poveikį darnaus vystymosi, įskaitant

		reikšmingos žalos nedarymo, principo įgyvendinimui. Rengiant projektus, atsižvelgiant į Regioninės pažangos priemonės Nr. 09-003- 02-02-11(RE) „Sumažinti pažeidžiamų visuomenės grupių gerovės teritorinius skirtumus“ finansavimo gairių nuostatas, turės būti numatyta ir įvertinta: - kuriant naują infrastruktūrą turi būti užtikrinta, kad kuriama infrastruktūra atitiktų Statybos techninio reglamento bei kitų teisės aktų reikalavimus, susijusius su ŠESD emisija, ir atitiktų beveik energijos nenaudojančių pastatų projektavimo, statybos ir eksploatacijos (angl. Nearly Zero Energy Building, NZEB) standartą; - modernizuojant esamą infrastruktūrą turi būti laikomasi aplinkos apsaugą ir statybas reglamentuojančių teisės aktų. Taip pat turi būti atliekamas planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimas, kai tai numatyta LR Planuojamos ūkinės veiklos vertinimo įstatyme; - planuojama įsigyti įranga privalo atitikti (tai turi būti numatoma atitinkamuose įrangos įsigijimo dokumentuose) efektyvumo, tvarumo, ilgaamžiškumo, medicinos priemonių saugumo reikalavimus pagal Direktyvą 2009/125/EC, Direktyvą 2011/65/EU ir Reglamentą 2017/745/EC - turės būti įvertinti kiti finansavimo gairių 3.2.4 – 3.2.11 papunkčiuose nurodyti darnaus vystymosi horizontaliųjų principų taikymo reikalavimai.
2.	Inovatyvumo (kūrybingumo)	Priemonės veiksmais / projektais tiesiogiai prisidėti prie inovatyvumo (kūrybingumo) horizontaliojo principo įgyvendinimo nenumatoma.
3.	Lygių galimybių visiems	Pagal Priemonę rengiamuose projektuose negali būti numatyta apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį lygių galimybių ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ar kitais pagrindais principui įgyvendinti. Rengiant projektus turi būti numatomos tokios veiklas įgyvendinančios priemonės, kurios leistų užtikrinti sukurtos ar pagerintos infrastruktūros prieinamumo visiems reikalavimo įgyvendinimą. Finansuojama infrastruktūra turi būti pritaikyta asmenų, kurie ja naudosis, poreikiams, t.y., atsižvelgiant į tikslinės grupės poreikius, statant, rekonstruojant ar remontuojant pastatus ir (ar) patalpas, turi būti laikomasi universalaus dizaino ir (ar) Statybos techniniame reglamente 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2019 m. lapkričio 4 d. įsakymu Nr. D1- 653 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.03.01:2019 „Statinių prieinamumas“ patvirtinimo“ (toliau – STR) ir (ar) kituose norminiuose statybos techniniuose dokumentuose nustatytų reikalavimų.

VII SKYRIUS IŠANKSTINĖS SĄLYGOS

RPP numatytos šios išankstinės sąlygos pažangos priemonei:

- Patvirtintose regionų plėtros planų pažangos priemonėse numatytos veiklos, skirtos socialinio būsto prieinamumui didinti, ir investicijomis užtikrinamas socialinio būsto prieinamumas neįgaliesiems bei gausioms šeimoms. Išankstinė sąlyga yra įvykdyta, pažangos priemonėje numatytos veiklos, skirtos socialinio būsto prieinamumui didinti, ir investicijomis siekiama užtikrinti socialinio būsto prieinamumą neįgaliesiems bei gausioms šeimoms.

- Patvirtintose regionų plėtros planų pažangos priemonėse numatytos veiklos, skirtos institucinės globos pertvarkai įgyvendinti, ir iki 2022 m. liepos 1 d. yra parengti ir suderinti su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (SADM) regioniniai socialinių paslaugų ir socialinių paslaugų infrastruktūros, reikalingos institucinės globos pertvarkai įgyvendinti, žemėlapiai (toliau – Pertvarkos žemėlapis). Išankstinė sąlyga yra įvykdyta, pažangos priemonėje numatytos veiklos, skirtos institucinės globos pertvarkai įgyvendinti, ir iki 2022 m. liepos 1 d. buvo parengtas ir suderintas su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Pertvarkos žemėlapio pakeitimas suderintas su SADM ir 2023 m. spalio 4 d. sprendimu Nr. K/S-29 jį patvirtino Telšių regiono plėtros tarybos kolegija.

VIII SKYRIUS
PAŽANGOS PRIEMONĖS STEBĖSENOS RODIKLIAI

Lentelė Nr. 2

Pažangos priemonės veiklų produkto rodikliai							
Veiklos pavadinimas	Rodiklio kodas	Rodiklio pavadinimas, matavimo vienetas	Rodikliui pasiekti planuojama panaudoti pažangos lėšų suma, Eur		Siektinos rodiklio reikšmės		Siektinos rodiklio reikšmės nustatymo pagrindimas
			Iš viso	Iš jų ES, kitos tarptautinės finansinės paramos ir valstybės biudžeto lėšų suma	Tarpinė reikšmė (metai)	Galutinė reikšmė (metai)	
1	2	3			6	7	8
I. Socialinio būsto fondo asmenims su negalia ir gausioms šeimoms plėtra	P.B.2.0065	Naujų arba modernizuotų socialinių būstų talpumas, Asmenys	6609582	5577256	0 (2024)	181 (2029)	Siektina rodiklio reikšmė nustatyta remiantis savivaldybių duomenimis. Planuojamas regiono savivaldybėse įrengti naujų arba modernizuotų būstų talpumas –181 asmuo (iš viso 54 būstai). Mažeikių rajono savivaldybė planuoja įrengti 11 būstų, kurių talpumas – 39 asmenys (9 gausioms šeimoms ir 2 neįgaliesiems pritaikyti būstai). Plungės rajono savivaldybė planuoja įrengti 10 būstų, kurių talpumas –19 asmenų (3 gausioms šeimoms ir 7 neįgaliesiems pritaikyti būstai). Rietavo savivaldybė planuoja įrengti 12 būstų, kurių talpumas – 36 asmenys, (5 gausioms šeimoms ir 7 neįgaliesiems pritaikyti būstai). Telšių rajono savivaldybė planuoja įrengti 21 būstą, kurių talpumas – 87 asmenys, (12 gausioms šeimoms ir 9 neįgaliesiems pritaikyti būstai). Tarpinė rodiklio 2024 m. reikšmė planuojama 0, įvertinant tai, kad savivaldybės projektus planuoja baigti įgyvendinti 2026–2029 metais. <i>Įgyvendinus projektus, tikslinių grupių padėtis savivaldybėse bus pagerinta ir poveikio rodiklis „Socialinio būsto poreikio nuo tokių teisę turinčių asmenų (šeimų) skaičiaus patenkinimas procentais“ 2029 m. pagerės iki 61,2 procento.</i>
	P.S.2.1030	Paslaugų intelekto ir (ar) psichikos negalią turintiems asmenims	1287674	1094522	0	30 (2029)	Siektina rodiklio reikšmė nustatyta remiantis Plungės rajono savivaldybės duomenimis: planuojama steigti 30 paslaugų vietų socialines dirbtuves ir dienos užimtumo centrą.

		viėtų skaičius naujoje ar modernizuotoje infrastruktūroje Skaičius					
		P.S.2.1031 Paslaugų socialiai pažeidžiamiesiems, socialinę riziką (atskirtį) patiriantiems asmenims vietų skaičius naujoje ar modernizuotoje infrastruktūroje Skaičius	759129	645259	0	10 (2029)	Siektina rodiklio reikšmė nustatyta remiantis Plungės rajono savivaldybės duomenimis: bus įkurtas 10 paslaugų vietų dienos centras socialinės priežiūros paslaugoms senyvo amžiaus žmonėms teikti.
2. Socialinių paslaugų prieinamumo tikslinėms grupėms gerinimas Telšių regiono	P.S. 2.1030	Paslaugų intelekto ir (ar) psichikos negalią turintiems asmenims vietų skaičius naujoje ar	9470107	6761967	0 (2024)	127 (2029)	Siektina rodiklio reikšmė nustatyta remiantis savivaldybių pasiūlytu įtraukti į Planą projektų duomenimis. Regione iki 2029 m. bus sukurtos 127 paslaugų vietos intelekto ir (ar) psichikos negalią turintiems asmenims naujoje ar modernizuotoje infrastruktūroje. Rodiklis suplanuotas remiantis šiomis prielaidomis: Mažeikių rajono savivaldybė planuoja sukurti 25 paslaugų vietas (15 AB ir 10 GGN). Plungės rajono savivaldybė planuoja sukurti 20 paslaugų vietų (10 AB, 10 GGN).

savivaldybės		modernizuotoje infrastruktūroje, Skaičius					Rietavo savivaldybė planuoja sukurti 2 paslaugų vietas apsaugotame būste. Telšių rajono savivaldybė planuoja sukurti 80 paslaugų vietų (40 specializuotų stacionarios slaugos ir globos paslaugų vietų, 40 vietų dienos centras vaikams). Rodiklio reikšmė 2024 m. planuojama 0, nes projektų užbaigimo datos suplanuotos 2026–2029 m.
	P.S.2.1031	Paslaugų socialiai pažeidžiamiesiems, socialinę riziką (atskirtį) patiriantiems asmenims vietų skaičius naujoje ar modernizuotoje infrastruktūroje, Skaičius	1963646	1669098	0 (2024)	63 (2028)	Siektina rodiklio reikšmė nustatyta remiantis savivaldybių pasiūlytų įtraukti į Planą projektų duomenimis. Regione iki 2029 m. bus sukurtos 63 paslaugų vietos socialiai pažeidžiamiesiems, socialinę riziką (atskirtį) patiriantiems asmenims naujoje ar modernizuotoje infrastruktūroje. Rodiklis suplanuotas remiantis šiomis prielaidomis: Mažeikių rajono savivaldybė planuoja sukurti atvirąsias jaunimo erdves su 28 paslaugų vietomis. Rietavo savivaldybė planuoja sukurti atvirąsias jaunimo erdves su 35 paslaugų vietomis. Rodiklio reikšmė 2024 m. planuojama 0, nes projektų užbaigimo datos suplanuotos 2026–2028 m.
3. Socialinių paslaugų infrastruktūros senyvo amžiaus asmenims modernizavimas ir plėtra Telšių regione	P.B.2.0070	Naujos arba modernizuotos socialinės rūpybos infrastruktūros (ne būsto) talpumas, Asmenys per metus	2544282	2162639	0 (2024)	92 (2028)	Siektina rodiklio reikšmė nustatyta remiantis savivaldybių pasiūlytų įtraukti į Planą projektų duomenimis. Regione iki 2029 m. bus sukurtos 92 paslaugų vietos naujoje ar modernizuotoje socialinės rūpybos infrastruktūroje. Rodiklis suplanuotas remiantis šiomis prielaidomis: Mažeikių rajono savivaldybė planuoja sukurti 20 paslaugų vietų naujoje sukurtoje infrastruktūroje (įkurtame Plinkšių globos namų filiale), 32 paslaugų vietas – modernizuotoje socialinės rūpybos infrastruktūroje (Plinkšių globos namuose). Telšių rajono savivaldybė planuoja sukurti 40 paslaugų vietų modernizuotoje socialinės rūpybos infrastruktūroje (Telšių rajono senelių globos namuose).

							Rodiklio reikšmė 2024 m. planuojama 0, nes projektų užbaigimo datos suplanuotos 2026–2028 m.
			20670774	16241643			

Lentelė Nr. 3

Pažangos priemonės rezultato rodikliai							
Rodiklio kodas	Rodiklio pavadinimas, matavimo vienetas	Pradinė rodiklio reikšmė (metai)	Rodikliui pasiekti planuojama panaudoti pažangos lėšų suma, Eur		Siektingos rodiklio reikšmės		Siektingos rodiklio reikšmės nustatymo pagrindimas
			Iš viso	Iš jų ES, kitos tarptautinės finansinės paramos ir valstybės biudžeto lėšų suma	Tarpinė reikšmė (metai)	Galutinė reikšmė (metai)	
1	2	3			6	7	8
R.B.2.2067	Naujų arba modernizuotų socialinių būstų naudotojų skaičius per metus, Naudotojai per metus	0 (2021)	6609582	5577256	0 (2024)	181 (2029)	<p>Siektina rodiklio reikšmė nustatyta remiantis savivaldybių pasiūlytų įtraukti į Planą projektų duomenimis. Socialinio būsto fondas regione bus padidintas iš viso 54 būstais. 2030 m. planuojamas pasiekti rodiklis „Naujų arba modernizuotų būstų naudotojų skaičius per metus“ –181. Rodiklis suplanuotas remiantis šiomis prielaidomis:</p> <p>Mažeikių rajono savivaldybės planuojamas naujų arba modernizuotų būstų naudotojų skaičius per metus – 39.</p> <p>Plungės rajono savivaldybės planuojamas naujų arba modernizuotų būstų naudotojų skaičius per metus –19.</p> <p>Rietavo savivaldybės planuojamas naujų arba modernizuotų būstų naudotojų skaičius per metus – 36.</p> <p>Telšių rajono savivaldybės planuojamas naujų arba modernizuotų būstų naudotojų skaičius per metus – 87.</p> <p>2024 m. rodiklio reikšmė bus 0, nes naudotojai naujuose modernizuotuose būstuose apsigyvens baigus įgyvendinti projektus, t.y. 2027–2029 metais.</p> <p>Įgyvendinus projektus, tikslinių grupių padėtis savivaldybėse bus pagerinta ir poveikio rodiklis „Socialinio būsto poreikio nuo tokią</p>

							teisę turinčių asmenų (šeimų) skaičiaus patenkinimas procentais“ 2029 m. pagerės iki 61,2 procento.
R.S.2.3031	Asmenų, turinčių intelekto ir (ar) psichikos negalią, gavusių paslaugas naujoje ar modernizuotoje infrastruktūroje skaičius per metus, Asmenys per metus	0	9470107	6761967	0 (2024)	157 (2029)	Siektina rodiklio reikšmė nustatyta remiantis savivaldybių pasiūlytų įtraukti į Planą projektų duomenimis. Regione asmenų, turinčių intelekto ir (ar) psichikos negalią, gavusių paslaugas naujoje ar modernizuotoje infrastruktūroje skaičius bus 157 asmenys per metus. Rodiklis suplanuotas remiantis prielaida, kad asmenų, turinčių intelekto ir (ar) psichikos negalią, gavusių paslaugas naujoje ar modernizuotoje infrastruktūroje skaičius per metus pagal savivaldybes bus toks: Mažeikių rajono savivaldybėje – 25 asmenys per metus (15 AB ir 10 GGN). Plungės rajono savivaldybėje – 50 asmenų per metus (10 AB, 10 GGN, 30 SD/DUC). Rietavo savivaldybėje – 2 asmenys per metus (AB). Telšių rajono savivaldybėje – 80 asmenų per metus (40 asmenų gaus specializuotų stacionarios slaugos ir globos paslaugų, 40 asmenų – dienos centro paslaugų vaikams). Rodiklio reikšmė 2024 m. planuojama 0, nes projektų užbaigimo datos suplanuotos 2026–2029 m.
R.S.2.3033	Socialiai pažeidžiamų, socialinę riziką (atskirtį) patiriančių asmenų, gavusių paslaugas naujoje ar modernizuotoje infrastruktūroje skaičius per metus, Asmenys per metus		1963646	1669098	0 (2024)	275 (2029)	Siektina rodiklio reikšmė nustatyta remiantis savivaldybių pasiūlytų įtraukti į Planą projektų duomenimis. Regione 2029 m. bus pasiektas rodiklis – 275 socialiai pažeidžiami, socialinę riziką (atskirtį) patiriantys asmenys per metus gaus paslaugų naujoje ar modernizuotoje infrastruktūroje. Rodiklis suplanuotas remiantis šiomis prielaidomis: Mažeikių rajono savivaldybės sukurtose atvirose jaunimo erdvėse paslaugas gaus 190 socialiai pažeidžiamų, socialinę riziką patiriančių asmenų per metus. Rietavo savivaldybės sukurtose atvirose jaunimo erdvėse paslaugas gaus 75 socialiai pažeidžiami, socialinę riziką patiriantys asmenys per metus. Plungės rajono savivaldybės sukurtame centre senyvo amžiaus žmonėms paslaugas gaus 10 socialiai pažeidžiamų, socialinę riziką patiriančių asmenų per metus.

							Rodiklio reikšmė 2024 m. planuojama 0, nes projektų užbaigimo datos suplanuotos 2026–2029 m.
R.B.2. 2074	Naujos arba modernizuotos socialinės rūpybos infrastruktūros naudotojų skaičius per metus, Naudotojai per metus		2544282	2162639	0 (2024)	105 (2029)	Siektina rodiklio reikšmė nustatyta remiantis savivaldybių pasiūlytų įtraukti į Planą projektų duomenimis. Regiono 2029 m. bus pasiekta rodiklio „Naujos arba modernizuotos socialinės rūpybos infrastruktūros naudotojų skaičius per metus“ – 105 naudotojai per metus. Rodiklis suplanuotas remiantis šiomis prielaidomis: Mažeikių rajono savivaldybės naujai skurtoje infrastruktūroje (įkurtame Plinkšių globos namų filiale), planuojami 33 naudotojai per metus, modernizuotoje socialinės rūpybos infrastruktūroje (Plinkšių globos namuose) planuojami 32 naudotojai per metus. Telšių rajono savivaldybės modernizuotoje socialinės rūpybos infrastruktūroje (Telšių rajono senelių globos namuose) planuojama 40 naudotojų per metus. Rodiklio reikšmė 2024 m. planuojama 0, nes projektų užbaigimo datos suplanuotos 2026–2029 m.
			20670774	16241643			

Regiono plėtros tarybos
administracijos direktorius

(parašas)

Julijana Gnadl

(vardas ir pavardė)